

 BOEKBEOORDELINGEN

PETER M. ROEDER, ARTHUR PASDZIERNY, WILLI WOLF, „Sozialstatus und Schulerfolg. Bericht über empirische Untersuchungen”. Pädagogische Forschungen, Veröffentlichungen des Comenius-Instituts. Reihe: Erziehungswissenschaftliche Studien. Quelle und Meyer, Heidelberg, 1965, S. 79, DM 8.—. In dit boekje, waarin verslag wordt gedaan over twee pedagogische onderzoeken, wordt in het voorwoord de verzuchting geslaakt, dat de wetenschappelijke opleiding en vorming aan universiteiten en pedagogische hogescholen tot nu toe de leraren veel te weinig gelegenheid hebben geboden zich te bekwamen in pedagogisch onderzoek. Een bezwaar is voorts dat de onderzoekers niet alleen hun arbeidsinspanning geven en hun tijd beschikbaar stellen maar vaak ook de kosten van hun onderzoek moeten betalen. Een omstandigheid, die zich ook in ons land voordoet. Het eerste onderzoek van Roeder over „Sprache, Sozialstatus und Bildungschancen” toont opnieuw aan dat hoe hoger de sociale status der ouders is, des te sterker zij geneigd zijn, bij optredende leerproblemen van hun kinderen, hen toch de middelbare schoolopleiding af te laten maken. Voorts is nog eens onderstreept dat een laag taalniveau in een gezin, de schoolloopbaan van het kind ongunstig beïnvloedt.

Het tweede onderzoek „Probleme der Auslese für den Zweiten Bildungsweg” is uitgevoerd door Wolf, Pasdzierny en Roeder.

Een belangrijk aspect van het onderzoek — waarop in ons land door Mevr. Dr. H. Verwey-Jonker reeds is geattendeerd — is het achterblijven van het meisje bij het middelbaar en hoger onderwijs; niet in leerprestaties, maar in deelname! Voor het volgen van een „Zweiten Bildungsweg” zal aan twee voorwaarden voldaan dienen te worden:

- a. de drang naar meer en beter onderwijs of naar maatschappelijke stijging moet voldoende sterk zijn;
- b. men moet weten welke instellingen daartoe geëigend zijn.

In het onderzoek is naar voren gekomen, dat, in tegenstelling met de eerste „Bildungsweg”, in de tweede het aandeel van personen uit maatschappelijk lagere groeperingen groter is. Ook zijn er die vroeger om allerlei redenen hun middelbare schoolopleiding niet hebben kunnen voltooien maar dit, ouder geworden, alsnog doen. Voorts blijken in het algemeen de leerprestaties van hen, afkomstig uit de lagere sociale milieus, beter te zijn dan van diegenen, die tot de sociaal hogere milieus behoren. Wat echter het beheersen van de Duitse taal betreft is de laatste groep evenwel beter. Wederom een aanwijzing van de betekenis van het gezin waarin men opgroeit en volwassen wordt.

De resultaten van deze onderzoeken zijn waard te worden geraadpleegd, geanalyseerd en overdacht. Het is van niet geringe pedagogische en didactische betekenis dat leraren, zoals deze onderzoekers, zich verdiepen in de problematiek van de sociale status van het kind, die voor het volgen van voortgezet onderwijs van zo'n grote betekenis blijkt te zijn. J. H. N. G.

W. M. NIJKAMP *e.a.*, De kleuter in de gemeenschap. 5e herz. dr. Groningen 1964.

Een boek dat al jaren een verdiende plaats heeft in de opleiding van de kleuterleidsters. Verdient om de goed gemotiveerde praktische aanwijzingen voor de leiding van de groep en van het afzonderlijke kind, om de vele ideeën voor bezigheden voor de kleuters, om de levende konkreetheid.

Het is geschreven met grote kennis van zaken en met plezier in overdragen. Didaktische zorg blijkt ook uit de observatie-opdrachten, die altijd ter zake zijn, en ook voor beginners uitvoerbaar, en verder uit de uitgebreide woordenlijsten, die evenwel de *begrippen* natuurlijk weinig vermogen te verduidelijken.

Maar toch is het eigenlijk niet in zijn geheel een mooi leerboek. O.a. door wat er te veel in staat. Het lijkt wel of de schrijfster en haar medewerkers gedacht hebben dat de kwekelingen nooit meer gelegenheid zouden krijgen om iets te lezen of te leren, en daarom maar alles wat zij noodzakelijk of nuttig voor een kleuterleidster vonden, in dit ene boek gekramd hebben, tot de levensgewoonten van de veenmol en de maten voor een kippehok toe. Anderzijds bevat het paragrafen die in een kaderbijeenkomst op hun plaats zijn — ten dele ook daaraan ontleend zijn —, maar voor beginners òf helemaal niet binnen hun gezichtskring liggen, òf veel te moeilijk zijn.

Voor een ervaren goede kleuterleidster kan het nuttig zijn met een typologie (i.c. die van Sigaud) te kunnen werken. Nuttig omdat zij een redelijke kans maakt de verschijnselen van een lichamelijk en psychisch type te kunnen onderscheiden van al die andere factoren die het faenotype van een kind mee bepalen, en dus in haar opvoeding er rekening mee zal kunnen houden, dat een kind tot een bepaald oorspronkelijk type behoort. Maar dat onderscheiden is voor een beginner veel te moeilijk, en daarmee is de typologie voor haar enkel geworden een schijnbaar gemakkelijke manier van indelen, die doordenken niet aanmoedigt, en die onvoorzichtige konklusies in de hand werkt.

De twee eerste hoofdstukken van het boek, die waarin principiële pedagogische onderwerpen besproken worden, zijn te moeilijk, en m.i. ook moeilijker dan nodig was geweest. De schrijfster wil dat oplossen door de leraar de raad te geven, maar niet bij het begin te beginnen! Geen elegante oplossing voor een leerboek.

Het is niet altijd nodig om de bestudering van een vak te beginnen met wat systematisch primair is. Maar als de schrijfster dat uit didactisch oogpunt hier toch wenselijk vindt, dan moet men hopen dat zij het ook nog eens mogelijk maakt. Een desideratum voor een volgende druk.

N. F. VAN DER ZEIJDE

PEDAGOGISCH NIEUWS

Van J. B. Wolters' uitgeversmaatschappij heeft de de redactie vernomen dat, met ingang van 1 november, de heer W. Hendriks, procuratiehouder van deze firma, zijn dienstverband heeft opgezegd i.v.m. zijn benoeming tot Wethouder van de stad Groningen.

Dit bericht spijt de redactie zeer daar de heer Hendriks immer de belangen van Paedagogische Studien uitstekend heeft behartigd.

De redactie stelt het dan ook op prijs hem hartelijk dank te zeggen voor zijn aan dit tijdschrift bestede moeite en zorg en spreekt daarbij tevens de wens uit, dat het nieuwe ambt hem bevrediging zal schenken en het hem in zijn persoonlijk- als in zijn maatschappelijk leven wel moge gaan.

Als opvolger heeft de firma Wolters de heer L. A. M. van Grinsven benoemd, die ondermeer de sector tijdschriften zal behartigen.

J. H. N. G.

V.W.S.-NIEUWS

Het gaat de *Vereniging voor Wetenschappelijke Spelling* klaarblijkelijk voor de wind. Het vroegere gestencilde blaadje als orgaan dienst deed, is reeds in de tweede jaargang vervangen door een ordentelijk tijdschriftje, 28 pagina's tellende, gevolg van de gestadige groei der vereniging. Het aantal leden blijkt regelmatig toe te nemen, meer in Nederland dan in Vlaanderen? Zij wordt ook op kweekscholen populair; meer dan honderd leerlingen van de R.K. kweekschool Sint-Jozef te Bergen zijn enkele maanden geleden lid geworden. De redactie van de schoolkrant bestaat bijna geheel uit V.W.S.-leden.

De inhoud is gevarieerd. Berits en Vaernewijk leveren beschouwingen over fonetiek en fonologie; in de rubriek *Persspiegel* is een discussie opgenomen uit het Haagse dagblad *Het Vaderland* naar aanleiding van een artikel van Dr. Kruyskamp over de jaarvergadering der V.W.S. in Utrecht. Interessant is de beschouwing van Johan Daisne over Russische namen in het Nederlands. Prof. Frielink levert een pleidooi voor een analyse van ondoelmatigheden in de huidige spelling, waarop Dr. Paardekoper antwoordt.

De Vereniging voert haar strijd onder de volgende leuzen:
20.000.000 nederlants-sprekenden winnen teit bei

Doelmateger Spelling

Geen inkonsekwensies

geen overbodege letters

geen zinloze *dt*, *dd* en *tt* in werkwoordsvormen

Doelmateger Spelling geeft houvast, geeft zekerheit

Doelmateger spelling — *spelling zonder kwelling*.

VAN DER V.